

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

8 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski (przewodniczący)

SSN Monika Koba

SSN Dariusz Zawistowski (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 8 sierpnia 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z 25 listopada 2021 r., I ACa 523/20,
w sprawie z powództwa Bank spółki akcyjnej w W.
przeciwko A.W.
o zapłatę,

**uchyla zaskarżony wyrok w części oddalającej apelację
(pkt. II) i orzekającej o kosztach postępowania apelacyjnego
(pkt. III) i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu
w Poznaniu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach
postępowania kasacyjnego.**

Monika Koba

Roman Trzaskowski

Dariusz Zawistowski

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 marca 2020 r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze oddalił powództwo Banku SA w W. przeciwko A.W. o zasądzenie kwoty 352.015,26 zł wraz z odsetkami umownymi. Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 31 sierpnia 2010 r. strony zawarły umowę kredytu inwestycyjnego, na podstawie której Bank udzielił pozwanemu kredytu w wysokości 500 000 zł, na okres do 1 września 2030 r. Spłata kredytu miała odbywać się w miesięcznych ratach, począwszy od listopada 2010 r. W przypadku opóźnienia Bank miał pobrać odsetki od niespłaconej kwoty za okres od dnia następującego po dniu, w którym winna nastąpić spłata, do dnia dokonania spłaty. W przypadku nieterminowej spłaty należność z tego tytułu stawała się należnością przeterminowaną i wymagalną, a Bank miał prawo do potrącenia należności

z rachunku kredytobiorcy bez osobnego wzywania do zapłaty. Zadłużenie przeterminowane oraz zadłużenie z tytułu niespłaconych odsetek stawało się wymagalne w następnym dniu po upływie umownych terminów spłaty. Termin wypowiedzenia umowy wynosił 30 dni, a w przypadku zagrożenia upadłością kredytobiorcy siedem dni, licząc od dnia następującego po dniu doręczenia tego wypowiedzenia. Za czynności związane z udzieleniem i obsługą kredytu bank pobierał prowizje i opłaty bankowe w wysokości określonej w Taryfie, która stanowiła załącznik do umowy.

Pozwany zaprzestał spłacania kredytu od listopada 2017 r. W piśmie z 2 stycznia 2018 r. powód wysłał pozwanemu monit wskazujący na stan zaległości w spłacie kredytu i wezwał pozwanego do uregulowania należności w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania pisma. Wobec nieuregulowania długu powód pismem z dnia 31 stycznia 2018r. wypowiedział pozwanemu umowę kredytu, wzywając go do zapłaty kwoty 329 701,95 zł. Pismem z 27 lutego 2019r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 362.054,20 zł, w tym kwoty 324.267,80 zł tytułem niespłaconego kredytu oraz 37.656,40 zł z tytułu odsetek umownych wyliczonych na 26 lutego 2019r. Pozwany nie występował o restrukturyzację długu i nie kontaktował się w żaden sposób z powodem w sprawie zaległości kredytowej.

Sąd pierwszej instancji uznał za trafny zarzut pozwanego dotyczący naruszenia art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 2357 – dalej: "Pr.bank."). Zgodnie z tym przepisem w przypadku,

gdy kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. W wezwaniu bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Bank na wniosek kredytobiorcy powinien umożliwić restrukturyzację zadłużenia poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu, jeżeli jest to uzasadnione dokonaną przez bank oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy. Restrukturyzacja dokonywana jest na warunkach uzgodnionych przez bank i kredytobiorcę. Bank w przypadku odrzucenia wniosku kredytobiorcy o restrukturyzację zadłużenia przekazuje kredytobiorcy, bez zbędnej zwłoki, szczegółowe wyjaśnienia w formie pisemnej dotyczące przyczyny odrzucenia wniosku o restrukturyzację.

Sąd Okręgowy podkreślił, że powyższy przepis został wprowadzony ustawą z dnia 25 września 2015r. o zmianie Pr.bank. oraz niektórych ustaw (Dz. U. z dnia 12 listopada 2015r. poz. 1854), zaś z art. 12 tej ustawy wynika, że banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy dostosują swoją działalność do wymagań określonych w art. 75c ustawy. Zatem w dacie złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu tj. 31 sierpnia 2018 r., Bank był zobowiązany do wdrożenia procedury wynikającej z przepisu art. 75c Prawa bankowego przed wypowiedzeniem kredytu i jako profesjonalista powinien zachować szczególną staranność w dochowaniu wymogów nałożonych na niego przez ustawodawcę.

Sąd pierwszej instancji uznał, że procedura wypowiedzenia umowy kredytowej nie została w stosunku do pozwanego zachowana, ze względu na niedopełnienie przez Bank procedury upominawczej, co z kolei skutkowało przedwczesnym wypowiedzeniem umowy kredytowej. Jak wynika z treści art. 75c Prawa bankowego bank nie może swobodnie wypowiedzieć umowy kredytowej, gdyż jest zobowiązany do wdrożenia procedury upominawczej. W pierwszej kolejności powinien doręczyć kredytobiorcy wezwanie określone w art. 75c ust. 1-2 oraz odczekać do upływu dodatkowego terminu na spłatę zadłużenia wyznaczonego w wezwaniu (nie krótszego niż 14 dni roboczych). Dopiero po upływie tego terminu Bank może złożyć wobec kredytobiorcy oświadczenie woli w sprawie wypowiedzenia

umowy kredytowej. W przypadku gdy powyższe przesłanki nie zostały spełnione czynność polegająca na wypowiedzeniu umowy jest nieważna.

Sąd Okręgowy wskazał, że powód przedłożył pismo z 2 stycznia 2018r. wysłane pozwanemu rzekomo 5 stycznia 2018r., w którym wzywał kredytobiorcę do uregulowania należności z tytułu kredytu w terminie 14 dni roboczych, jednocześnie informując o możliwości restrukturyzacji kredytu. Jednak nie zostało wykazane, że pismo to zostało skutecznie doręczone pozwanemu. Wezwanie do zapłaty powinno zostać skierowane do pozwanego w taki sposób, że po jego wystosowaniu mógł się on z nim zapoznać. Wymóg ten wynika z art. 61 § 1 k.c., który określa chwilę skutecznego złożenia oświadczenia woli. Następuje to tylko wtedy, gdy oświadczenie takie dotrze do adresata w taki sposób, że może się z nim zapoznać. W tym zakresie powód nie podołał obowiązkowi dowodzenia i do zamknięcia rozprawy niewiadomym pozostawało, czy pozwany pismo wskazane przez powoda otrzymał. Kwestia ta była tym bardziej wątpliwa w sytuacji, w której w toku całego postępowania powód tylko do tego jednego pisma nie przedłożył dowodu nadania i doręczenia przesyłki. Jedynie stwierdzenie, że Bank w sposób prawidłowy i skuteczny wezwał kredytobiorcę do dokonania spłaty pozwoliłoby przyjąć, że procedura wypowiedzenia została przeprowadzona w sposób prawidłowy. Tych okoliczności powód nie wykazał. W konsekwencji Sąd pierwszej instancji uznał, że wypowiedzenie umowy kredytowej było przedwczesne, gdyż nie poprzedzała go odpowiednia procedura upominawcza, i oświadczenie woli powoda o wypowiedzeniu umowy uznał za nieważne.

Wyrokiem z dnia 25 listopada 2021 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.594,32 zł oraz odsetki umowne w wysokości 10 % rocznie od kwoty 10.504,32 zł od dnia 16 kwietnia 2019r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił powództwo oraz oddalił apelację powoda. Ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji przyjął za własne i ustalił dodatkowo, że pismo Banku z 2 stycznia 2018r., nadane w dniu 5 stycznia 2018r., zostało doręczone pozwanemu 25 stycznia 2018r.

W ocenie Sądu drugiej instancji istota sprawy sprowadzała się do ustalenia, czy przed wypowiedzeniem umowy kredytu powód wszczął w stosunku do pozwanego procedurę upominawczą, o której mowa w art. 75c Pr.bank. i czy dokonane wypowiedzenie umowy kredytu było skuteczne. Bank pismem z dnia 31 stycznia 2018 r. wypowiedział umowę kredytu, a pozwany odebrał to pismo w dniu 26 lutego 2018 r. Powód przed datą wypowiedzenia umowy kredytu, tj. przed dniem 31 stycznia 2018 r., powinien wszcząć w stosunku do pozwanego procedurę, o której mowa w art. 75c Pr.bank. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. W wezwaniu bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. W pierwszej kolejności Bank powinien doręczyć kredytobiorcy wezwanie do zapłaty oraz odczekać do upływu dodatkowego terminu na spłatę zadłużenia wyznaczonego w wezwaniu, nie krótszego niż 14 dni roboczych liczonych od doręczenia wezwania i dopiero po upływie tego terminu Bank mógł złożyć kredytobiorcy oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu.

Bank pismem z dnia 2 stycznia 2018 r. poinformował pozwanego o zadłużeniu, wnosząc o uregulowanie zaległości w terminie 14 dni roboczych od daty otrzymania pisma oraz o możliwości złożenia w terminie 14 dni roboczych od daty otrzymania tego pisma wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Pismo zostało nadane 5 stycznia 2018 r., a pozwany odebrał je w dniu 25 stycznia 2018 r. Pozwany miał o 14 dni roboczych, licząc od dnia 25 stycznia 2018 r., na uregulowanie zaległości lub na złożenie wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Nie ma więc wątpliwości, że wypowiedzenie umowy kredytu, które nastąpiło pismem z dnia 31 stycznia 2018r., było przedwcześnie, gdyż nie upłynął termin 14 dni roboczych licząc od daty doręczenia pozwanemu pisma z dnia 2 stycznia 2018 r. Pismo powoda z dnia 5 grudnia 2017 r. informowało pozwanego wyłącznie o niedopłacie. Nie wyznaczało ono pozwanemu terminu 14 dni na spłatę zadłużenia i nie zawierało informacji o możliwości złożenia przez kredytobiorcę w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Pismo z dnia 5 grudnia 2017r. nie spełniało zatem wymogów określonych w art. 75c Pr.bank.

Sąd pierwszej instancji zasadnie uznał zatem, że wypowiedzenie umowy kredytu dokonane pismem z dnia 31 stycznia 2018 r. było nieskuteczne i nie prowadziło do wymagalności całej wierzytelności Banku.

Sąd Apelacyjny wskazał, że postanowieniem z dnia 21 września 2021 r. zobowiązał powoda do podania wysokości niespłaconych przez pozwanego rat kredytu oraz wysokości odsetek umownych wymagalnych na dzień udzielenia odpowiedzi na wezwanie Sądu oraz do nadesłania harmonogramu spłat kredytu. Powód w wykonaniu tego postanowienia nadesłał pismo procesowe, jednakże harmonogram spłat nie został dołączony do tego pisma i do dnia 25 listopada 2021r. powód nie przesłał go Sądowi. Sąd Apelacyjny uznał, że roszczenie powoda w odniesieniu do wymagalnych rat, wynikających z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach niniejszej sprawy, powinno zostać zasądzone od pozwanego. Ponieważ powód nie nadesłał harmonogramu spłat Sąd wziął pod uwagę, że w wezwaniu z dnia 2 stycznia 2018r. mowa jest o niedopłacie w wysokości 10.369,40 zł. Pozwany zaprzestał spłaty zadłużenia już w 2017 r.i kwota ta musiała stanowić wymagalną część kredytu. Należało uwzględnić także kwotę 120 zł stanowiącą koszt 4 wezwań. Łącznie więc zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda podlega kwota 10.594,32 zł.

Powód w skardze kasacyjnej zarzucił naruszenie prawa materialnego, art. 75 Prawa bankowego w zw. z art. 75c ust 1-2 Pr.bank. i art. 61 § 1 i 65 k.c., art. 75c ust 3-5 Pr.bank. w zw. z 65 k.c., art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 75 ust 1-2 Pr.bank., art. 60 i art. 65 oraz art. 61 § 1 k.c. w zw. z art. 75 i 75c ust 1-2 Pr.bank., oraz naruszenie przepisów postępowania, art. 382 k.p.c., art. 382 w zw. z art. z art. 278 § 1 k.p.c., art. 382 k.p.c. w zw. z art. z art. 278 § 1 k.p.c., art. 244 k.p.c. w zw. z art. 3 ust 8, art. 22 i art. 17 Prawa pocztowego oraz art. 111 § 2 k.c. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie przez Sąd Najwyższy co do istoty sprawy przez zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez sąd drugiej instancji. W świetle ustaleń faktycznych wskazujących, że powód poinformował pozwanego o zadłużeniu w piśmie z 2 stycznia 2018 r., wezwał go do uregulowania tego zadłużenia w terminie 14 dni od otrzymania pisma oraz poinformował o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia, które zostało doręczone pozwanemu 25 stycznia 2018 r., a wypowiedzenia umowy kredytowej powód dokonał w piśmie z 31 stycznia 2018 r., uzasadniona była ocena Sądu Apelacyjnego, że wypowiedzenie umowy kredytowej nie zostało dokonane z zachowaniem terminu określonego w art. 75 c Prawa bankowego. Sąd Apelacyjny ustalił jednocześnie, że wcześniejsze pismo powoda z 5 grudnia 2017 nie zawierało elementów wymaganych przez art. 75 c Prawa bankowego dla pisma upominawczego, poprzedzającego wypowiedzenie umowy kredytowej, stanowiącego wezwanie dłużnika do uregulowania zaległości i informującego o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

W skardze kasacyjnej bezzasadnie zarzucono naruszenie art. 75 Prawa bankowego w związku z art. 75 c ust. 1 -2 Prawa bankowego, art. 61 § 1 i art. 65 k.c. na skutek błędnej wykładni w związku z pismem powoda stanowiącym odpowiedź na wniosek pozwanego dotyczący restrukturyzacji zadłużenia. Tego rodzaju stanowisko wyrażone na piśmie przez bank nie może być traktowane jako czynność zastępująca obowiązek ciążyący na banku na podstawie art. 75 c Prawa bankowego. Przeprowadzenie wskazanego w tym przepisie postępowania upominawczego służy ochronie kredytobiorcy przed wypowiedzeniem umowy i stwierdzenie, że taka procedura została przeprowadzona nie może być wynikiem wykładni treści innych pism kierowanych wcześniej do kredytobiorcy w związku z powstaniem stanu jego zadłużenia wobec banku lub sygnalizowaniem przez kredytobiorcę trudności w spłacie kredytu.

Uzasadnienie wyroku zaskarżonego skargą kasacyjną nie daje podstaw do stwierdzenia, że w ocenie Sądu Apelacyjnego skutkiem niezrealizowania procedury przewidzianej w art. 75 c Prawa bankowego jest nieważność oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytowej. Takie stanowisko wyraził Sąd Okręgowy. Sąd Apelacyjny stwierdził natomiast, że pismo powoda z 2 stycznia 2018 r. „nie spełnia przesłanek określonych w art. 75 c ustawy Prawo bankowe, a co za tym idzie,

dokonane wypowiedzenie umowy kredytu pismem z dnia 31 stycznia 2018 r. było nieskuteczne”. Uznał zatem, że skutkiem nieprzeprowadzenia wymaganej procedury upominawczej jest bezskuteczność wypowiedzenia umowy kredytu, co nakazywało uznanie zarzutu naruszenia art. 58 k.c. za bezzasadny.

W skardze kasacyjnej skarżący zarzucił, że Sąd Apelacyjny pominął „część zebranego materiału dowodowego”, w tym dokumentu potwierdzającego nadanie w dniu 8 lutego 2018 r. przesyłki zawierającej oświadczenie Banku o wypowiedzeniu umowy kredytowej, co miałoby wskazywać, że powód dokonał wypowiedzenia w innym terminie niż ustalony przez Sąd Apelacyjny. Zarzucając naruszenie art. 382 k.p.c. skarżący nie sprecyzował jednak, czy i kiedy złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z takiego dokumentu i na jakie okoliczności. Wniosek dowodowy powinien zaś wskazywać środek dowodowy i przedmiot tego wniosku. W aktach sprawy brak jest wniosku powoda o dopuszczenie dowodu z dokumentu potwierdzającego nadanie przesyłki do pozwanego w dniu 8 lutego 2018 r. W apelacji powód nie podważał zaś ustalenia Sądu Okręgowego, że wypowiedzenia umowy kredytowej dokonał w piśmie z 31 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny uznał, że żądanie pozwu obejmowało zasądzenie od pozwanego niespłaconej przez pozwanego części kredytu. Podkreślił też, że pozwany zaprzestał spłaty kredytu w 2017 r., a w czasie dokonania wypowiedzenia umowy kredytowej przez powoda jego zadłużenie obejmowało kwotę 10 369,40 zł. Ta kwota w ocenie Sądu drugiej instancji podlegała zatem zasądzeniu. Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że dalej idące żądanie należało oddalić, gdyż powód nie złożył harmonogramu spłat obciążających pozwanego, zgodnie z zobowiązaniem zawartym w postanowieniu z dnia 21 września 2021 r. Wykazanie przez powoda rzeczywistej wysokości zadłużenia pozwanego mogło zostać jednak dokonane także przy wykorzystaniu innych dowodów. W piśmie z 5 października 2021 r., stanowiącym odpowiedź na wezwanie Sądu Apelacyjnego, powód wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu finansów i rachunkowości. W skardze kasacyjnej zasadnie zarzucono, że przeprowadzenie tego dowodu miało znaczenie dla oceny wysokości zadłużenia pozwanego i zasadności powództwa o zapłatę. Z tego względu zarzut naruszenia art. 382 w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. był

uzasadniony, co stanowiło podstawę do uwzględnienia skargi kasacyjnej na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.

Monika Koba

Roman Trzaskowski

Dariusz Zawistowski

[r.g.]